

Sygn. akt III PK 6/08

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 3 lipca 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Kazimierz Jaśkowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Zbigniew Hajn

SSN Jerzy Kwaśniewski

w sprawie z powództwa A. G.
przeciwko Samodzielnemu Publicznemu Szpitalowi Wojewódzkiemu [...] o
wynagrodzenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 3 lipca 2008 r.,
skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych
z dnia 9 października 2007 r.,

oddala skargę.

U z a s a d n i e

Powódka w sprawie przeciwko Samodzielnemu Publicznemu Szpitalowi Wojewódzkiemu /.../ o wynagrodzenie wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 9 października 2007 r. Zaskarżonym wyrokiem oddalono jej apelację od wyroku Sądu Rejonowego zasądzającego na jej rzecz wyrównanie

wynagrodzenia z okres od stycznia do marca 2003 r z odsetkami oraz odsetki od comiesięcznej kwoty 110,23 zł za poszczególne miesiące od lutego 2002 r. do stycznia 2003 r. do dnia zapłaty to jest do 25 lipca 2003 r. i oddalającego powództwo w pozostałej części .

Powódka była zatrudniona w pozwanym Szpitalu jako położna. Dnia 28 grudnia 2000 r. Szpital i związki zawodowe zawarły protokół postrajkowy przewidujący, między innymi dla położnych, od dnia 1 stycznia 2001 r. podwyżkę wynagrodzenia zasadniczego o 100 zł. Od dnia 1 stycznia 2001 r. obowiązywał art. 4a ustawy z dnia 16 grudnia 1994 r. o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń u przedsiębiorców oraz o zmianie niektórych ustaw (jednolity tekst: Dz. U. z 1995 r. Nr 1, poz. 2 ze zm.) przewidujący zwiększenie wynagrodzenia pracowników samodzielnych publicznych zakładów służby zdrowia o 203 zł od dnia 1 stycznia 2001 r. oraz o 110,23 zł od dnia 1 stycznia 2002 r. Pozwany w marcu 2001 r. włączył do całości wynagrodzenia pracowników kwotę 203 zł, wliczając w to kwotę 100 zł wynikającą z porozumienia zbiorowego w postaci protokołu postrajkowego. Należna od 1 stycznia 2002 r. podwyżka miesięcznego wynagrodzenia 110,23 zł. została wypłacona jednorazowo 25 lipca 2003 r. Dnia 17 marca 2003 r. strony zawarły porozumienie zmieniające umowę o pracę ustalając nowe wynagrodzenie zasadnicze od 1 stycznia 2003 r. w którym uwzględniono kwoty jego wzrostu przewidzianego w art. 4a ustawy z dnia 16 grudnia 1994 r.

Na podstawie tak ustalonego przez Sąd Rejonowy stanu faktycznego, zaakceptowanego w zaskarżonym wyroku, zasądzono na rzecz powódki dwie kwoty: odsetki ustawowe od wypłaconej z opóźnieniem comiesięcznej kwoty 110,23 zł za 2002 r. (art. 481 k.c. w związku z art. 300 k.p.) oraz wyrównanie wynagrodzenia za styczeń i luty 2003 r. o kwotę 110,23 zł z odsetkami do dnia zapłaty. W odniesieniu do tego roszczenia Sąd uznał, że porozumienie zmieniające z dnia 17 marca 2003 r. nie może działać wstecz, to jest od 1 stycznia tegoż roku, gdyż oznacza to zrzeczenie się przez pracownika prawa do wynagrodzenia, czego zakazuje art. 84 k.p. Zasądzona za marzec 2003 r. kwota 69.78 zł stanowi różnicę między sumą minimalnego wynagrodzenia powiększonego o kwoty wzrostu przewidziane w art. 4a powołanej ustawy a kwotą faktycznie wypłaconą

powódce. W pozostałej części powództwo zostało oddalone jako bezzasadne. Dotyczy to comiesięcznej kwoty 100 zł podwyżki wynikającej z protokołu uzgodnień z 28 grudnia 2000 r. oraz prawa do wyższego wynagrodzenia w związku z uchyleniem się przez powódkę od skutków oświadczenia woli przy zawarciu porozumienia z pracodawcą dnia 17 marca 2003 r.

W skardze kasacyjnej powódka zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, to jest art. 382 k.p.c. przez nieuwzględnienie całego materiału dowodowego, art. 328 § 2 k.p.c., przez niezachowanie zasady kontradyktoryjności, niewypowiedzenie się co do wszystkich faktów i brak własnych ustaleń Sądu odnoszących się do zarzutów apelacji, a także zarzucono nierozpoznanie istoty sprawy.

Zarzuciła również naruszenie prawa materialnego:

art. 84 k.p. poprzez zastosowanie tego przepisu jedynie do części porozumienia z dnia 17 lutego 2003 r. w jakiej powódka zgodziła się na utratę dodatku 110,23 zł za miesiące styczeń i luty 2003 r. a nie do całości porozumienia,

art. 4a ustawy z dnia 16 grudnia 1994 r. przez niewłaściwą wykładnię, pozwalającą na stwierdzenie, iż zaliczenie na poczet przyrostu wynagrodzenia powódki w dniu 1 stycznia 2001 r. wzrostu wszelkich składników wynagrodzenia obejmuje również kwotę wynagrodzenia otrzymanego przez powódkę w wyniku zwiększenia wynagrodzeń zasadniczych na podstawie porozumienia kończącego spór zbiorowy,

art. 8 k.p. poprzez niezastosowanie do sytuacji nadużycia prawa podmiotowego – powołania się przez pracodawcę na przedawnienie roszczeń wynikających z protokołu uzgodnień z 28 grudnia 2000 r., a uprzednio niedokonanie ogłoszenia przez pracodawcę tego porozumienia zbiorowego,

art. 8 k.p. poprzez niezastosowanie do sytuacji nadużycia prawa podmiotowego – przygotowania przez pracodawcę dla pracownika formularza porozumienia z 17 lutego 2003 r. i jednostronnego oświadczenia pod tą samą datą o treści niejednoznacznej i niezrozumiałej, co pociągało za sobą nieważność podpisanych dokumentów,

art. 65 k.c. w związku z art. 300 k.p. przez niewłaściwe zastosowanie i w konsekwencji błędną wykładnię oświadczenia woli stron zawartą w protokóle

uzgodnień z 28 grudnia 2000 r., zaniechanie wykładni oświadczeń stron zawartych w protokole z dnia 22 lutego 2000 r., i błędną wykładnię oświadczeń woli stron zawartych w porozumieniu z 17 lutego 2003 r.,

art. 56 k.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie – błędne wyciągnięcie wniosków, co do skutków prawnych porozumienia z dnia 17 lutego 2003 r.,

art. 9 ustawy o sporach zbiorowych w związku z art. 9 § 1 k.p. przez niewłaściwe zastosowanie i pozbawienie mocy wiążącej protokołu uzgodnień zawartego w dniu 28 grudnia 2000 r. w toku sporu zbiorowego,

art. 60 k.c. w związku z art. 300 k.p. poprzez niewłaściwe zastosowanie – pominięcie „podstawowej zasady prawa kontraktowego, iż do zawarcia umowy niezbędna jest wola stron, gdy jedna ze stron nie ma woli zawarcia umowy określonej treści, brak jest consensu, mamy do czynienia z dyssemem – nie ma zgodnego oświadczenia woli stron, zatem umowa nie zostaje zawarta”

art. 77² k.p. poprzez jego niezastosowanie w zakresie nieważności zarządzenia dyrektora pozwanego Szpitala nr 14 z 7 marca 2001 r. Zarządzenie to wkracza w materię wyłącznej regulacji przewidzianej dla regulaminu wynagradzania, zatem winien być zastosowany tryb przewidziany w kodeksie pracy z udziałem związków zawodowych. Zarządzenie nie zostało podpisane przez Związek Zawodowy Pielęgniarek i Położnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga jest nieuzasadniona. Zarzuty naruszenia przepisów postępowania nie mogą być uwzględnione. Sąd orzekł na podstawie całego materiału dowodowego istotnego dla rozstrzygnięcia sprawy i ocenił go zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c. Z przepisu art. 328 § 2 k.p.c. nie wynika zasada kontryktoryjności, zaś samo zarzucenie nierozpoznania istoty sprawy, bez powołania przepisu, który miałby być naruszony, nie spełnia wymagań przewidzianych dla skargi kasacyjnej.

Także nie są uzasadnione zarzuty naruszenia prawa materialnego. Podstawowy zarzut skargi dotyczy bezpodstawnego zaliczenia podwyżki o 100 zł miesięcznie, wynikającej z porozumienia zbiorowego pracy z dnia 28 grudnia 2000 r., na poczet podwyżek przewidzianych w art. 4a ustawy z dnia 16 grudnia 1994 r.

w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2001 r. Sądy dokonały wykładni porozumienia z 28 grudnia 2000 r. i słusznie przyjęły, iż przewidziana w nim podwyżka antycypowała podwyżkę wynikającą z uchwalonej także w końcu grudnia 2000 r., nowelizacji ustawy z 16 grudnia 1994 r. Z orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika wprost, że podwyżka ustalona przez partnerów społecznych w grudniu 2000 r. podlega uwzględnieniu przy ustalaniu podwyżki wynikającej z art. 4a powołanej ustawy (por. uchwała z dnia 16 grudnia 2004 r., II PZP 12/04, OSNP 2005 nr 9, poz. 122), lub orzecznictwo zajmuje stanowisko korzystniejsze dla pracowników, polegające na możliwości niezaliczenia podwyżki ustalonej przez partnerów społecznych na poczet podwyżki z art. 4a tej ustawy, wówczas gdy z ustaleń partnerów porozumienia wynika samodzielny charakter podwyżki w nim przewidzianej (por. wyrok z dnia 15 marca 2006 r., II PK 143/05, OSNP 2007 nr 3-4, poz. 45). W rozpoznawanej sprawie w porozumieniu partnerów społecznych z dnia 28 grudnia 2000 r. nie zastrzeżono samodzielnego charakteru przewidzianej w nim podwyżki ani nie wynika to z wykładni tego porozumienia. Oceny tej nie zmienia protokół z negocjacji z dnia 22 lutego 2001 r. Kwestionowane w skardze zarządzenie dyrektora strony pozwanej z dnia 7 marca 2001 r. dotyczyło tylko sposobu obliczenia wynagrodzeń pracowników z uwzględnieniem art. 4a powołanej ustawy, dotyczyło ono tylko spraw technicznych i nie wymagało uzgodnienia ze związkami zawodowymi. Skutkiem zaliczenia kwoty 100 zł wynikającej z porozumienia na poczet podwyżki z art. 4a powołanej ustawy jest bezprzedmiotowość zarzutu naruszenia art. 8 k.p. co do przedawnienia roszczenia o podwyżkę o 100 zł, gdyż to roszczenie nie miało charakteru samodzielnego. Bezzasadny jest także zarzut naruszenia art. 9 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o rozwiązywaniu sporów zbiorowych (Dz. U. Nr 55, poz. 236 ze zm.) w związku z art. 9 k.p. Wbrew twierdzeniom skarżącej Sąd nie pozbawił mocy wiążącej porozumienia zbiorowego z dnia 28 grudnia 2000 r., lecz po dokonaniu interpretacji tego porozumienia uznał, że przewidziane w nim podwyżki podlegają zaliczeniu na poczet podwyżek przewidzianych w art. 4a ustawy z dnia 16 grudnia 1994 r. w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2001 r.

Druga grupa zarzutów – także bezpodstawnych – wiąże z porozumieniem stron stosunku pracy zmieniającym treść umowy o pracę w części odnoszącej się

do wysokości wynagrodzenia. Porozumienie to zostało zawarte dnia 17 marca 2003 r., gdyż tego dnia powódka złożyła swój podpis na druku przygotowanym przez stronę pozwaną i opatrzonym przez nią datą 17 lutego 2003 r. Skutkiem omawianego porozumienia było obniżenie wynagrodzenia powódki. Jest to dopuszczalne ze skutkiem na przyszłość i dlatego na rzecz powódki słusznie zasądzone wyrównanie wynagrodzenia za styczeń i luty 2003 r. uznając, że w tym zakresie to porozumienie, które określało 1 stycznia 2003 r. jako dzień jego wejścia w życie, stanowi zrzeczenie się prawa do wynagrodzenia, co jest zakazane przez art. 84 k.p. Przepis ten nie został więc naruszony w sprawie, gdyż nie zakazuje on zawarcia porozumienia obniżającego wynagrodzenie ze skutkiem od dnia jego zawarcia. Przy tym porozumieniu było zamieszczone szczegółowe wyliczenie przyszłego wynagrodzenia powódki. Było ono zrozumiałe dla niej, gdyż sama oświadczyła, że zgodziła się na proponowane warunki z uwagi na groźbę utraty pracy.

Z tych względów na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. orzeczono jak w sentencji.